

Що Не Так З Цінами В Україні? Популярно Про Інфляцію

Головна - Думки - Що не так з цінами в Україні? Популярно про інфляцію

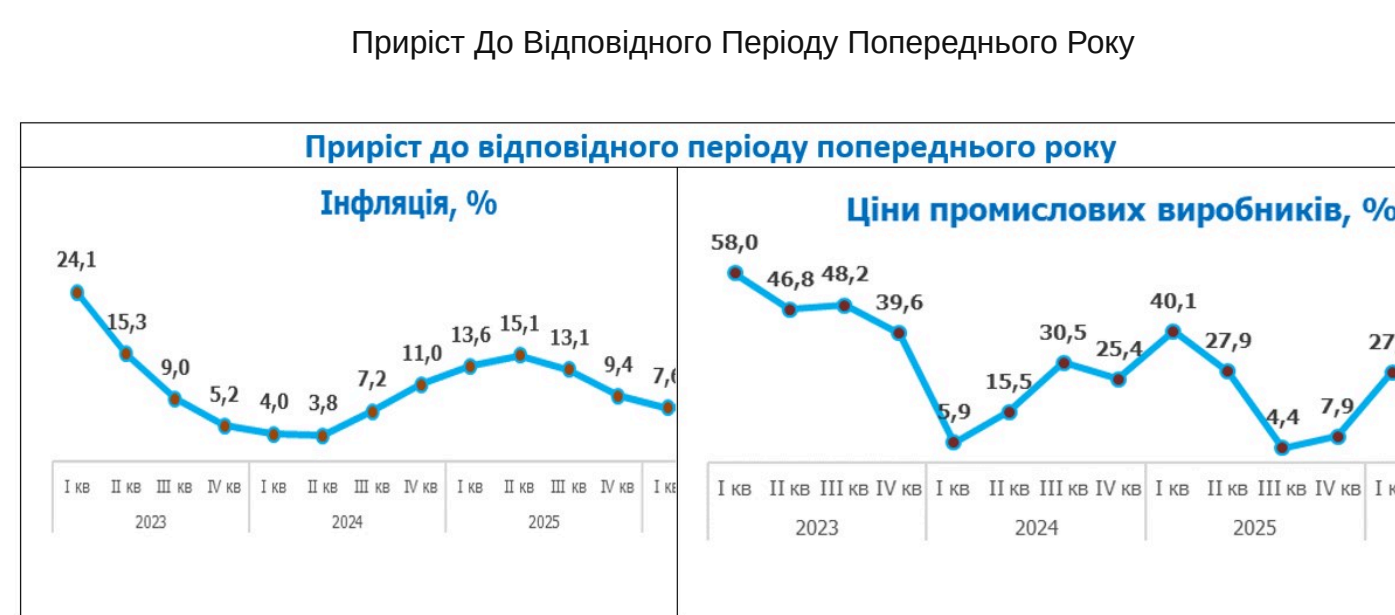
Що Не Так З Цінами В Україні? Популярно Про Інфляцію

📅 10.06.2026 | 👁 207

Як і кожного місяця всі, але переважно частина українського політикуму знаходиться в очікуванні популярного статистичного показника – індексу споживчих цін. Вірити йому чи ні – справа індивідуальна. Для опозиції – це можливість сказати, що влада не вміє боротися з цінами, для влади, що все зроблено, щоб не було ще більше. У кінцевому розумінні – хто відповідальний за інфляцію – Нацбанк. А там скажуть: ми незалежні. Тому інфляція в Україні відповідальна сама за себе. То капуста винна, то банани, то яйця – до речі, найбільше зростання з 2023 року. То хто ж там в НБУ відповідальний?

Але тепер все по порядку.

Інфляція дещо знизила прискорення. За підсумками травня річна інфляція склала 8,2% (проти 8,6% в квітні), до попереднього місяця ціни зросли на 0,9%. Основна причина зниження інфляційного прискорення – висока база порівняння минулого року: у травні минулого року місячне зростання цін становило +1,4%, тоді як у травні поточного року: +0,9%.

Фундаментальна причина прискорення української інфляції залишається немонетарною. Це – торговий дефіцит обсягом \$67 млрд на рік (понад 30% ВВП), який викликаний зростанням оборонних потреб та ударами Росії по виробничій базі підприємств, а не монетарним «перегрівом економіки». Дефіцит товарів доводиться компенсувати імпортом, що тисне на ціни та обмінний курс гривні. Інші немонетарні чинники інфляції: зростання світових цін на енергоносії, девальвація гривні, податкова політика, погодні умови для урожаю, торгово обмеження тощо.

Компоненти Інфляції Із Найбільшою Та Найменшою Зміною Цін

СУТТЄВИЙ ПРИРІСТ ЦІН			ПАДІННЯ АБО МІНІМАЛЬНИЙ ПРИРІСТ ЦІН		
Позиція	Приріст	Ключовий фактор ↑	Позиція	Приріст	Ключовий фактор ↓
Автомобільне паливо	+39%	Світові ціни, податки	Овочі	-17%	Погода, урожай
Транспортні послуги	+23%	Світові ціни, енерговитрати	Цибура	-10%	Світові ціни
Риба	+21%	Світові ціни, енерговитрати	Одяз та взуття	-5%	Пріоритети
Олія	+19%	Світові ціни	Лиск	-3%	Валютний курс, держ. рег.
Хліб	+19%	Енерговитрати, урожай	Аудіо-відеотехніка	-2%	Пріоритети
Алкоголь, тютюн	+16%	Податки	Масло вершкове	-1%	Світові ціни
Медичні послуги	+14%	Попит	Комунальні послуги	+2%	Тарифи

Композиція інфляції. Найбільший внесок у приріст інфляції формують товари продовольчої групи, автомобільне паливо та транспортні послуги. Їх внесок становить понад 70% показника інфляції. Натомість товари легкої промисловості, побутова електроніка, комунальні послуги – залишаються категоріями, які суттєво стримують інфляцію.

Волатильність інфляції. Розмах річної зміни цін становить майже 60 відс. пунктів: від -17% на овочі до +39% на паливо, що говорить про ситуативність драйверів інфляції, а не про єдиний інфляційний тренд. Понад 70% інфляції сформовано позиціями продовольчої групи.

Основним драйвером інфляції є ріст цін промислових виробників (+40% за рік, в т.ч. на енергоносії +74%). Інші вагомі фактори інфляції – підвищення акцизів на тютюн та пальне, ріст світових цін на енергоносії та олію, девальвація гривні.

Фактор девальвації гривні поступово набирає інфляційного впливу на споживчі ціни (у травні вже +6% щодо долара США проти минулого року). Близько 50% споживчих витрат та близько 30% матеріальних витрат виробників – становлять імпортні товари, що формує девальваційно-інфляційну спіраль.

Стримув інфляцію державне регулювання цін окремих категорій товарів та послуг (зокрема в частині комунальних послуг), невизначеність, а також статистичний ефект високої бази порівняння минулого року (особливо в частині цін на м'ясопродукти та яйця).

Роль монетарної політики залишається контрпродуктивною відносно інфляційних цілей. Це пояснюється як характером інфляції, так і крайньою слабкістю монетарних інструментів. Жорстка монетарна політика обмежує можливості бізнесу розширювати виробництво, що в умовах суттєвого торгового дефіциту провокує додаткову структурну інфляцію замість її пригнічення. Держава витрачає колосальні суми на монетарні інструменти стримування інфляції (вже 330 млрд грн за 2022-2026 роки), які де-факто більше спричиняють інфляцію, ніж її стримують.

Боротьба з інфляцію ціною втрати кредитного плеча економіки. У результаті тривалого періоду жорстких монетарних умов відбулося суттєве стиснення мультиплікатора грошової маси, а рівень кредитування економіки скоротився до найнижчих у світі 14% ВВП. Безкомпромісна процентна боротьба НБУ з інфляцією знизила стимули банків до фінансового посередництва – за період війни частка кредитів у складі активів банків впала з 37% до 29%. Пасивність банків у перерозподілі заощаджень економіки на інвестиційні цілі – погіршила ключовий макроекономічний баланс країни «заощадження – інвестиції», що збільшило потреби країни у зовнішній допомозі.

Інфляційний таргет. Фундаментальна проблема діючого монетарного дизайну НБУ – занадто низький інфляційний таргет (5%), який утримується з довоєнного періоду і не відповідає економічним умовам України. Занижений інфляційний таргет призводить до встановлення необґрунтовано жорстких параметрів процентної політики (яка в результаті скеровується на досягнення апіорі недосяжних цільових показників інфляції).

Інфляційні прогнози НБУ. Наслідком невідповідності інфляційного таргета є суттєві похибки прогнозів НБУ (навіть незважаючи на їх щоквартальний перегляд). У 2026 році НБУ вчергове переніс строки досягнення інфляційного таргета з 2027 на 2028 рік.

Отож Бо Маємо, Що Маємо, А Саме:

Поточна інфляція в Україні фундаментально обумовлюється колосальним торговим дефіцитом і реалізується переважно через канали зростання витрат (на енергоносії, іноземну валюту, податки тощо). За таких умов вплив монетарних інструментів на базові джерела інфляційного тиску є обмеженими.

Девальвація валютного курсу стала додатковим фактором прискорення інфляції. Канали її впливу реалізуються через подорожчання енергоносіїв, інвестиційного обладнання, імпорتنі сировини та безпосередньо споживного імпорту.

Ефективність процентної політики НБУ щодо стримування інфляції залишається низькою через специфіку поточної інфляційної динаміки, а також через слабкість інструментів монетарної трансмісії. Процентна політика НБУ спричиняє невинуватну шкоду економічному зростанню без істотного впливу на інфляцію.

Для зниження інфляційного тиску потрібно застосовувати інструменти стимулювання пропозиції, а на обмеження попиту. Торговий дефіцит не зникає сам собою, його закриття безпосередньо пов'язане із розширенням виробничих спроможностей бізнесу, в тому числі через здешевлення доступу до кредитних ресурсів. Активізація кредитного процесу потребує зниження процентних ставок до рівня, співставного з фактичною інфляційною динамікою, а також пом'якшення регуляторного навантаження на банківське кредитування підприємств.

Поділіться цією статтею!

< Попередня стаття

11 Червня На Двох Перехрестях У Центрі Києва...

Максим Бондарь

📧
📧
📧
📧
📧
📧

Коментарі закриті.

Останні новини

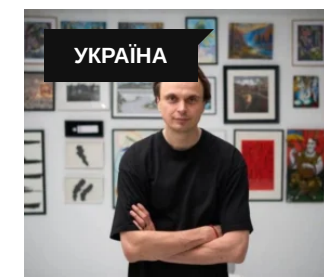
11 Червня На Двох Перехрестях...

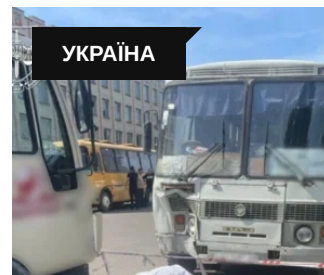
Мессі Побив Рекорд Збірної Аргентини...

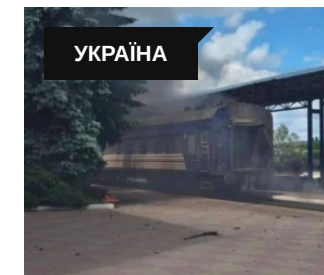
На Київщині Важкохворий Чоловік Отримав...

Мільйонер Та Поціновувач Картин Марчука...

На Закарпатті Вантажівка В'їхала У...

Російський Дрон Атакував Вокзал У...

Розсилка

Підпишіться На Нашу Розсилку!

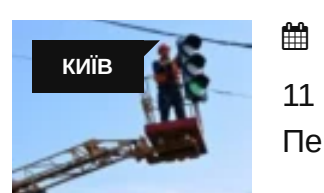
79x81

Підпишіться на нашу розсилку, щоб бути в курсі подій щохвилини

➔

Теги

Найпопулярніше

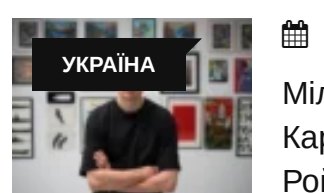
📅 10.06.2026
11 Червня На Двох Перехрестях У Центрі...

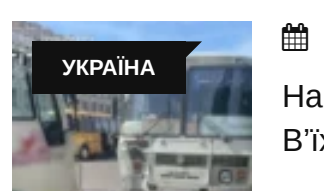
📅 10.06.2026
Мессі Побив Рекорд Збірної Аргентини Понад Півстолітньої...

📅 10.06.2026
На Київщині Важкохворий Чоловік Отримав 10 Років...

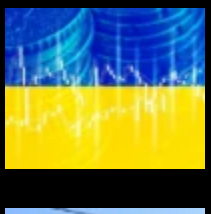

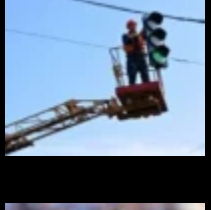
📅 10.06.2026
Мільйонер Та Поціновувач Картин Марчука І Ройтбурда...

📅 10.06.2026
На Закарпатті Вантажівка В'їхала У Людей, Які...

ПОПУЛЯРНІ МАТЕРІАЛИ

-

Що Не Так З Цінами В Україні? Популярно Про Інфляцію
📅 10 Червня, 2026
-

11 Червня На Двох Перехрестях У Центрі Києва Не Працюватимуть Світлофори
📅 10 Червня, 2026
-

Мессі Побив Рекорд Збірної Аргентини Понад Півстолітньої Давнини
📅 10 Червня, 2026

ПОПУЛЯРНІ КАТЕГОРІЇ

- Війна 11
- Київ 166
- Економіка 104
- Україна 388

ФОТОГАЛЕРЕЯ

